

2015-12-18

Ert dnr:
N2015/5104/DL

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Thomas Forsberg

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

linda.bienen@regeringskansliet.se
n.registrator@regeringskansliet.se

Avgifter i livsmedelskontrollen. Förslag på en mer effektiv avgiftsfinansiering – Statskontorets rapport 2015:17

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tillstyrker i huvudsak de bedömningar och förslag Statskontoret redovisar i sin rapport.

SKL bedömer att Statskontorets problembeskrivning och analys av förhållandena beträffande avgifter m.m. inom livsmedelsområdet till avgörande delar är relevant.

När det gäller förslagen till lösningar saknas tydliga konsekvensbeskrivningar och motiveringar varför just dessa förslag är mest lämpliga. Rapporten hade även vunnit på redovisning av några alternativa förslag.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

En förenklad modell riskklassningsmodell

SKL tillstyrker framtagandet av en förenklad riskklassningsmodell.

En förenklad riskklassningsmodell är nödvändig för att öka förståelsen, tydligheten och legitimiteten för systemet. Ett fokus på antalet besök istället för antalet kontrolltimmar borde vara tilltalande för såväl verksamhetsutövarna som kontrollmyndigheterna. Statskontorets förslag till förenklad modell är intressant och kan tjäna som underlag i det fortsatta arbetet med att hitta en enklare modell.

Efterhandsbetalning av avgifter

SKL tillstyrker att kontrollmyndigheterna ges möjlighet att ta ut kontrollavgift efter genomförd kontroll.

Innan de kommuner som vill införa efterhandsdebitering, enligt Statskontorets förslag anmäler detta till Livsmedelsverket, bör det klarläggas om en grundavgift för administrativa kostnader ska användas eller inte. Om varje kontrollmyndighet själv får avgöra detta blir det återigen olika system, som riskerar att försvåra utvärderingen av förändringarna inför ett eventuellt generellt införande av efterhandsdebitering.

Kommunal samverkan inom livsmedelskontrollen

SKL instämmer i att det finns ett behov av ökad kommunal samverkan inom livsmedelskontrollen, liksom inom miljö- och hälsoskyddsområdet i övrigt.

SKL anser att det är viktigt att Sverige har en professionell och rättssäker livsmedelskontroll, där kommunerna även fortsättningsvis ska ha en viktig lokal roll. Viss kontroll lämpar sig dock bättre för Livsmedelsverket än för kommunerna, t.ex. kontroll av kosttillskott och internethandel. Rapportens beskrivning av att det finns en högre sårbarhet i mindre kommuner beträffande att över tid klara såväl tillräcklig och stabil bemanning som tillräcklig kompetens delas av SKL. De samverkansorganisationer som bildats har bevisligen resulterat i en mer regelbunden och kvalificerad livsmedelskontroll i de berörda kommunerna.

SKL är, åtminstone med nuvarande begränsade kännedom om den ”finska modellen”, tveksamma till införande av någon liknande variant av lagstadgade krav på minimiantal handläggare för att få bedriva livsmedelskontroll. Kontrollpersonalens arbetssätt, kompetens, erfarenhet m.m. liksom strukturen på kontrollobjekten inom respektive kommun måste vägas in vid bedömning av personalbehoven.

SKL anser att det behövs flera olika åtgärder för att förbättra Sveriges livsmedelskontroll. Endast bildande av fler gemensamma nämnder/förvaltningar eller kommunalförbund löser inte automatiskt alla nuvarande problem inom livsmedelskontrollen. Det är minst lika viktigt att kommunerna, var för sig eller i samverkan, tar ut tillräckliga avgifter för att kunna finansiera en tillräcklig bemanning. Personalens kompetens och erfarenhet, kvaliteten på behovsutredningar, kontrollplaner, rutiner etc. har också en stor betydelse för genomförandet av en kvalificerad, effektiv och rättssäker livsmedelskontroll. Där kan kommunerna i viss mån lära av varandra, men det går inte att komma ifrån att en bra statlig vägledning har en avgörande betydelse.

SKL motsätter sig inte att länsstyrelserna får i uppdrag att aktivt verka för ökad kommunal samverkan inom livsmedelskontrollen. Samtidigt är det viktigt att Livsmedelsverket agerar mot de kommuner som inte klarar sitt kontrolluppdrag. Motivationen för dessa att gå in i samverkan med andra kommuner skulle då öka betydligt.

Ett mer aktivt agerande från Livsmedelsverket mot kommuner som missköter sitt uppdrag

SKL tillstyrker att Livsmedelsverket ska agera mot de kommuner som inte fullgör sitt kontrolluppdrag.

Om nuvarande befogenheter bedöms vara otillräckliga bör nödvändiga justeringar i lagstiftningen genomföras.

Det är viktigt att lyfta fram att ett stort antal kommuner redan nu bedriver en professionell och rättssäker livsmedelskontroll. Dessa kommuner ska absolut inte behöva drabbas av den svepande kritik som blivit alltmer vanlig på senare tid.

Övriga kommentarer

En analys bör göras av hur Statskontorets förslag till ny riskklassningsmodell med fokus på antalet besök tillsammans med införande av efterhandsbetalning påverkar kontrollmyndigheternas kostnadstäckning och behovet av tillräckliga resurser. Med ett utökat antal kontrollbesök riskerar kommuner, åtminstone de med stora avstånd till kontrollobjekten, att bli tvungna att höja sina taxor till följd av högre reskostnader.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande